

ZTRÁTA ZAMĚŠTNÁNÍ

Ztráta zaměstnání v jiné členské zemi EU může způsobit, že se český občan ocitne v nelehké životní situaci. Nezaměstnanost lze řešit již v zahraničí, protože na české občany se vztahuje právo EU. Specifická pravidla platí pro pracovníky migrující v rámci Unie. Kromě členských států mají čeští občané obdobná práva v Norsku, Lichtenštejnsku, Švýcarsku a na Islandu.

Hledání práce

Z pracovněprávního hlediska je český uchazeč ve stejném postavení jako občané země, v níž hledá práci. Může se ucházet o jakékoli volné místo inzerované v zemi prostřednictvím pracovních úřadů nebo jinak. Výjimkou mohou být určitá místa ve státní správě, u kterých je požadována státní příslušnost. Uchazeč o zaměstnání z ČR má také právo využívat služeb pracovních úřadů v jiné členské zemi pro hledání práce. Od základní bezplatné služby je nutno odlišit náročnou individuální pomoc a rovněž nárok na dávky v nezaměstnanosti.

Dávky v nezaměstnanosti

K vyplácení dávek v nezaměstnanosti je příslušný stát, ve kterém byl občan naposledy zaměstnán. Registrace, vyřízení žádosti a výplata dávek probíhají podle zákonů a zvyklostí země, která o dávkách rozhoduje. Žádat a přijímat podporu v nezaměstnanosti ve dvou státech současně je protiprávní.

Stát zaměstnání - stát pojištění

Zaměstnanec v jiné členské zemi, ačkoliv je českým občanem, bývá zpravidla v rámci pracovního poměru v příslušné zemi také pojištěn. Z hrubé mzdy se srážejí příspěvky na nejrůznější pojištění – sociální, zdravotní, důchodové a pro případ nezaměstnanosti. Účast v systému pojištění pracovníkovi zaručuje nárok na pomoc a dávky. Pro pracovníka je proto výhodné, když je ve státě zaměstnání řádně pojištěn proti nezaměstnanosti.

Export dávek

Dávky v nezaměstnanosti z členské země lze vyplácet do ČR, kam se zájemci mohou přestěhovat a kde budou hledat práci. Aby uchazeč dostal dávky v nezaměstnanosti, které mu přiznal zahraniční úřad, potřebuje vyplněný formulář E303 o transferu dávek. Tento formulář vydává zahraniční úřad práce.

Export dávek je možné provést také opačně z ČR do jiné členské země, aby český uchazeč neztratil nárok na českou podporu v nezaměstnanosti, zatímco aktivně hledá práci v zahraničí.

Po ukončení zaměstnání

Na konci pracovního poměru v zahraničí je důležité, aby si český občan zajistil potvrzení o zaměstnání. Protože doklady prokazují dobu zaměstnání a pojištění, mohou být vyžadovány při registraci na zahraničním pracovním úřadu a při žádosti o dávky v nezaměstnanosti. V případě návratu do České republiky je dále velmi důležité vyžádat si od příslušné zahraniční instituce evropský formulář E301.

NEZAMĚŠTNANOST

Stát bydliště

Po ukončení zaměstnání v jiné členské zemi může český občan uplatnit nárok na dávky v nezaměstnanosti také v ČR, jestliže má stále ve své vlasti bydliště (trvalý pobyt). Bydliště je směrodatné zejména pro přeshraniční pracovníky.

Přeshraniční pracovníci

Přeshraniční pracovníci, kteří jsou zcela nezaměstnaní, mají právo na dávky v zemi bydliště. Za určitých okolností má pendler právo volby země, v níž se bude hlásit jako nezaměstnaný a žádat o dávky.

Pravidla platná v Evropské unii při rozhodování o nezaměstnanosti:

- sčítání dob pojištění
doby pojištění z předchozích zaměstnání se mezi členskými státy uznávají a započítávají
- zachování nabytých práv
dávku, na kterou má osoba právní nárok, je možné převést do jiné členské země
- právní řád jediného státu
k vyřizování nezaměstnanosti, pojištění a právních věcí je příslušný pouze jeden stát
- rovnost
omezování a diskriminace z důvodů státní příslušnosti jsou zakázány

